

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van XX tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad
 - Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet is er op gericht om instemming te verlenen met het samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

Er werd een nieuw artikel toegevoegd aan de ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers. Dit artikel vormt de wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens in een uniform computergestuurd systeem. Dit uniform computergestuurd systeem zal gebruikt worden voor de opvolging van de dossiers van nieuwkomers en zal ter beschikking worden gesteld van de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de erkende inrichters van het inburgeringstraject en de nieuwkomers.

Over het ontwerp van ordonnantie werd advies gevraagd van de Raad van State. De Raad van State merkte op in haar advies nr. 69.369/1 van 4 juni 2021 dat eveneens een artikel zou moeten toegevoegd worden aan het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 voor wat betreft de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens door de inrichters van het inburgeringstraject die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap en door de Franse Gemeenschapscommissie. Er werd daarom een ontwerp van samenwerkingsakkoord opgesteld tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018. In het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 wordt een artikel 8/1 ingevoegd dat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens beschrijft, en in overeenstemming is met het nieuwe artikel in de ordonnantie van 11 mei 2017.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij en Bestuur

Beleidsveld: Gelijke Kansen en Integratie en Inburgering

Beleidsdoelstelling: De verplichte inburgering in Brussel is een feit en kan van start. Vanuit Vlaanderen is hier hard aan gewerkt met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie; we zetten ons nu volop in op de uitwerking en toeleiding naar de Nederlandstalige inburgeringstrajecten (Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, p. 200).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Over dit voorontwerp van decreet werd geen wetgevingstechnisch en taalkundig advies gevraagd. Aangezien instemmingsdecreten teksten zijn die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, vallen ze onder de uitzondering van punt 297, eerste alinea, van de Omzendbrief Wetgevingstechniek, en is een advies niet verplicht.

Op 7 februari 2022 verstrekke de **Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)** haar advies. De Commissie Diversiteit gaf een positief advies bij het ontwerpdecreet. De SERV gaf aan dat het goed is dat het decreet voorziet in de wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens via een uniform computergestuurd systeem in het kader van het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

Op 15 februari 2022 verstrekke de **Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)** het advies nr. 2022/016. Hierbij worden de elementen van het advies toegelicht met een bijhorende repliek.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (randnummer 24 – 25): er zal een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitgevoerd worden door de GGC;
- verduidelijken in de Memorie van Toelichting waarom familiale gegevens opgevraagd worden en gegevens uit het rijksregister gekopieerd worden (randnummer 27 – 28): de reden waarom familiale gegevens opgevraagd worden werd toegevoegd in deze Memorie van Toelichting. De familiale toestand kan een invloed hebben op het al dan niet bestaan van een vrijstelling van de verplichting tot inburgering, zo is er een vrijstelling voor bepaalde familieleden van EU-burgers. Deze vrijstelling geldt echter bijvoorbeeld wel voor gehuwden, maar niet voor diegenen die een wettelijke samenwoning hebben afgesloten. Het krijgen van kinderen kan dan weer een reden zijn om een opschorting van de termijnen in het kader van de verplichting tot inburgering te verkrijgen. Het gaat concreet over de termijn voor aanmelding en de termijn voor de beëindiging van het inburgeringstraject.

Gegevens worden uit het rijksregister gekopieerd omdat de informatie gecentraliseerd moet worden om uitwisseling tussen de verschillende betrokken actoren mogelijk te maken. Verder moeten de gegevens in de tool bewaard worden opdat de detectie van de doelgroep kan gebeuren;

- in de Memorie van Toelichting verduidelijken waarom welke instanties toegang hebben (randnummer 30): dit werd toegevoegd in deze Memorie van Toelichting. De inrichter van een traject dient te weten wanneer een nieuwkomer zich aanbiedt of het gaat om een nieuwkomer die verplicht is om het traject te volgen. Op dat moment zal de inrichter nog geen behandelende inrichter zijn. Ook de gemeente bij wie een nieuwkomer zich aanbiedt, moet kunnen zien of er al een verplichtingsdossier bestaat voor die persoon. Dit moet zichtbaar zijn voordat die gemeente eventueel behandelende gemeente wordt. Het kan in bepaalde omstandigheden (bv. verhuis) ook nodig zijn dat de gemeente of inrichter die niet de behandelende gemeente of inrichter is, toegang heeft tot beperkte gegevens om zo over voldoende informatie te beschikken om de inburgeraar verder te helpen;

- de bewaartermijn van 30 jaar voor bepaalde persoonsgegevens aanpassen naar redelijke proporties (randnummer 33-34): aangezien de redenen waarom iemand een traject niet heeft beëindigd heel divers kunnen zijn, is het wenselijk alle gegevens uit deze dossiers te bewaren gedurende 30 jaar. In het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers werd aanvankelijk voor alle dossiers een bewaartermijn van 30 jaar voorzien. Dit werd als niet-proportioneel beschouwd door de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). De GBA deed zelf het voorstel om het onderscheid te maken tussen dossiers waarin het traject beëindigd werd, waarbij een beperkt aantal gegevens gedurende 30 jaar bewaard worden, en andere dossiers, waarbij alle gegevens gedurende 30 jaar worden bewaard. Dit voorstel werd ook overgenomen in het nieuwe artikel van het samenwerkingsakkoord;

- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 5): er zal op de website inburgering van de GGC in elk geval informatie beschikbaar zijn over de verwerking van de persoonsgegevens van de nieuwkomer.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers legt aan nieuwkomers in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad de verplichting op om een inburgeringstraject te volgen. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie biedt voorlopig zelf geen inburgeringstrajecten aan en heeft geen eigen inrichters erkend. Om te voldoen aan zijn verplichting op basis van de ordonnantie zal de nieuwkomer zich kunnen richten tot de inrichters van inburgeringstrajecten die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap of door de COCOF.

Het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 bevat de nodige afspraken tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om de praktische uitvoering van het verplichte inburgeringsbeleid in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad mogelijk te maken. De reglementering is nog niet in werking getreden, maar de uitvoering van de reglementering wordt momenteel voorbereid door de diverse actoren.

Om op een efficiënte manier uitvoering te kunnen geven aan bovenvermelde reglementering betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers wordt er door de Gemeenschappelijke

Gemeenschapscommissie een uniform computergestuurd systeem ontwikkeld. Dit uniform computergestuurd systeem zal gebruikt worden voor de opvolging van de dossiers van nieuwkomers. Het zal ter beschikking worden gesteld van de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en de erkende inrichters van het inburgeringstraject. Op termijn zouden ook nieuwkomers toegang krijgen tot het systeem. De ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers werd daarom gewijzigd om te voorzien in een wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens in het uniform computergestuurd systeem.

Aan de hand van de nieuwe bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens moeten nieuwkomers duidelijk kunnen zien welke verwerking met hun gegevens wordt uitgevoerd en onder welke omstandigheden de gegevensverwerking is toegestaan.

Over het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 11 mei 2017 werd advies gevraagd van de Raad van State. De Raad van State merkte op in haar advies nr. 69.369/1 van 4 juni 2021 dat eveneens een artikel zou moeten toegevoegd worden aan het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 voor wat betreft de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens door de inrichters van het inburgeringstraject die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap en door de Franse Gemeenschapscommissie. Er werd daarom een ontwerp opgesteld tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018. Hierdoor wordt een artikel gelijkaardig aan het nieuwe artikel in de ordonnantie van 11 mei 2017 opgenomen in het samenwerkingsakkoord.

Dit voorontwerp van decreet is er op gericht om instemming te verlenen met het samenwerkingsakkoord van XX X XXXX tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

Hieronder zal verder worden ingegaan op de inhoud van het nieuwe artikel 8/1 dat zal worden toegevoegd aan het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018. Het artikel bevat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens.

In paragraaf 1 van het nieuwe artikel 8/1 worden de doelstellingen van de verwerking via het computersysteem beschreven. Het computersysteem heeft voor de gemeenten als doelstelling dat kan gedetecteerd worden welke nieuwkomers onder de verplichting tot inburgering vallen en om te controleren of die verplichting wordt nagekomen. De doelstelling voor de inrichters van het inburgeringstraject is om te controleren of een nieuwkomer onder de verplichte inburgering valt. Via het computersysteem kunnen de inrichters ook het dossier van de verplichte nieuwkomers die bij hen zijn ingeschreven proactief opvolgen. Nieuwkomers zullen via het computersysteem hun dossier kunnen opvolgen en de nodige attesten kunnen inbrengen. Ten slotte heeft het computersysteem voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie als doelstelling dat de toepassing van de regelgeving over de verplichte inburgering kan nagegaan worden. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie kan ook de opvolging doen van een dossier waarin een administratieve sanctie moet opgelegd worden. De gegevens mogen enkel voor deze voormelde doeleinden worden verwerkt.

Paragraaf 2 omvat de categorieën verwerkte gegevens. De gegevens die verwerkt worden zijn nodig om de bovenstaande doeleinden te kunnen bereiken. De gegevens die worden uitgewisseld zijn de volgende:

1° het rijksregisternummer, de naam en voornamen, de geboortedatum, het geslacht, de hoofdverblijfplaats, de nationaliteit, de verblijfstoestand, de familiale gegevens (met name de

burgerlijke staat, de verklaring van wettelijke samenwoning en de afstammelingen in de dalende lijn) en de eventuele datum van overlijden;

2° gegevens over het verloop van het inburgeringstraject. De gegevens over het verloop van het inburgeringstraject worden ter beschikking gesteld door de nieuwkomer zelf of door de inrichter van het inburgeringstraject waar de nieuwkomer is ingeschreven. De inrichters van het inburgeringstraject die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap zullen deze gegevens ter beschikking stellen via de Kruispuntbank Inburgering (KBI).

Paragraaf 3 bepaalt dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de verwerkingsverantwoordelijke is. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ontwikkelt het computersysteem en stelt het ter beschikking van de andere partijen.

In paragraaf 4 wordt de bewaartermijn beschreven. Voor de nieuwkomers die het inburgeringstraject beëindigd hebben, worden enkel het rijksregisternummer, de naam en voornamen en de datum van beëindiging van het inburgeringstraject gedurende 30 jaar na afsluiting van het dossier bewaard. Voor de nieuwkomers die het inburgeringstraject niet beëindigd hebben, werd gekozen voor een bewaartermijn voor alle gegevens van 30 jaar na afsluiting van het dossier. Op die manier kan begrepen worden waarom het in die dossiers niet tot een beëindiging van het inburgeringstraject is gekomen.

Paragraaf 5 omvat de categorieën van ontvangers aan wie de gegevens van nieuwkomers worden meegegeven. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft als verwerkingsverantwoordelijke zicht op alle gegevens. De gemeente waar de nieuwkomer is ingeschreven en de inrichter van een inburgeringstraject waar de nieuwkomer is ingeschreven hebben eveneens zicht op alle verwerkte gegevens. De andere gemeentes en inrichters van een inburgeringstraject hebben slechts zicht op bepaalde gegevens.

In paragraaf 6 van het nieuwe artikel wordt tenslotte bepaald dat het Verenigd College, het College van de Franse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Regering, binnen de grenzen van de door het samenwerkingsakkoord ingestelde gegevensuitwisselingen, de nadere voorwaarden kunnen bepalen voor de opvolging van dossiers van nieuwkomers en de elektronische gegevensuitwisseling.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Een artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet is niet nodig aangezien de ontworpen bepalingen standaardbepalingen zijn die voor zich spreken.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen die nodig zijn aan de Kruispuntbank Inburgering (KBI) om de gegevensuitwisseling mogelijk te maken worden opgevangen binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën over het voorliggend voorontwerp van decreet werd verleend op 23 december 2021.

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring van het bijgaande voorontwerp van decreet, zal advies gevraagd worden aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van XX X XXXX tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen:

- Samenwerkingsakkoord van XX XX XXXX tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad;
- Voorontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van XX XX XXXX tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad;
- Memorie van Toelichting bij het voormelde decreet;
- Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) ontvangen op 16 februari 2022;
- Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) van 7 februari 2022.